

14 lutego 1942. Armia Krajowa

14 lutego 1942 roku rozkazem Naczelnego Wodza Polskich Sił Zbrojnych, gen. Władysława Sikorskiego Związek Walki Zbrojnej przemianowano na Armię Krajową.

Opaska noszona przez żołnierzy Armii Krajowej. Fot. Wikimedia Commons

Liczebność organizacji wahała się w granicach 300 tys. członków, przy czym latem 1943 roku szacowano ją na rekordową liczbę 380 tys, w tym ok. 10 tys. oficerów. Była najsilniejszą i najlepiej zorganizowaną armią podziemną z działającymi w tamtym czasie w Europie. Komendant Główny AK podlegał Naczelnemu Wodzowi Polskich Sił Zbrojnych.

Głównym zadaniem AK było prowadzenie oporu zbrojnego przeciwko okupantowi hitlerowskiemu oraz przygotowanie ogólnokrajowego powstania. Podstawowymi formami działania był sabotaż, dywersja, wywiad i propaganda, a także wydawanie konspiracyjnej prasy. Pod koniec 1942 roku coraz częściej dochodziło do działań partyzanckich. W styczniu 1944 roku gdy wojska sowieckie przekroczyły granice Polski, Armia Krajowa podjęła współpracę z oddziałami Armii Czerwonej tocząc walki z cofającymi się wojskami niemieckimi. Pierwsze kontakty polsko-sowietkie ujawniły rzeczywiste zamiary władz sowieckich, które nie godziły się na obecność polskich oddziałów partyzanckich i administracji cywilnej podległej rządowi w Londynie.

Sowieci swoje plany realizowali za cichym przyzwoleniem aliantów zachodnich. Rozpoczęły się aresztowania wśród żołnierzy AK. Wobec niemożności dalszego działania w dotychczasowym kształcie postanowiono rozkazem z dnia 19 stycznia 1945 roku rozwiąć AK. Po zakończeniu wojny część akowców odmówiła dokonania demobilizacji i kontynuowała walkę z władzami komunistycznymi. Żołnierze AK oraz inni członkowie organizacji byli prześladowani przez cały okres

stalinowski. Wiele z nich zostało zamordowanych lub odbyło wieloletnie wyroki więzienia. Rehabilitacja ofiar tych następstw nastąpiła dopiero po upadku komunizmu w Polsce po roku 1989.